Inlichtingenplicht en geheimhouding

Gemeenteraad Geertruidenberg 30 november 2023

19.30-20.30 uur

Verantwoordingsplicht college

akd benelux lawyers

Artikel 169 Gemeentewet

1. Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
2. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
4. Zij geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder d, e, f en g, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
5. Indien de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder f, geen uitstel kan lijden, geven zij in afwijking van het vierde lid de raad zo spoedig mogelijk inlichtingen over de uitoefening van deze bevoegdheid en het terzake genomen besluit.

Verantwoordingsplicht burgemeester

1. De burgemeester is aan de raad verantwoording schuldig over het door hem gevoerde bestuur.
2. Hij geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Hij geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Kennisgeving aan de raad

Artikel 60 Gemeenteraad:

1. De raad kan regelen van welke beslissingen van het college aan de raad kennisgeving wordt gedaan. Daarbij kan de raad de gevallen bepalen waarin met de terinzagelegging kan worden volstaan.
2. Het college laat kennisgeving of terinzagelegging achterwege voor zover deze in strijd is met het openbaar belang.
3. Het college maakt de besluitenlijst van zijn vergaderingen op de in de gemeente gebruikelijke wijze openbaar. Het college laat de openbaarmaking achterwege in de gevallen waarin een verplichting tot geheimhouding geldt of wanneer openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang.

Verantwoordingsplichten

Passieve informatieplicht: informatie verstrekken op verzoek van een raadslid, zie artikel 155, eerste lid Gemeentewet: een lid van de raad kan het college mondeling of schriftelijk vragen stellen.

Actieve informatieplicht: verstrekken van inlichtingen uit eigen beweging:

- Begroting, jaarrekening en jaarverslag;
- Bestuursrapportages;
- Besluitenlijst college met achterliggende stukken;
- Andere stukken over specifieke onderwerpen.

Hoe: op papier toezenden (RIB, raadsnotities, raadsconsultaties, raadsvoorstellen), op papier terinzagelegging, mondeling in vergadering van commissie of raad en digitaal.
Aan wie: raadsleden, commissieleden-niet-raadsleden|?
Wanneer: vooraf of achteraf

Raad en college geven samen invulling aan de inlichtingenplicht en besluiten op welke manier zij de informatievoorziening vorm en inhoud geven.

.

Geheimhouding

- ❖ Geheimhouding is belangrijk onderdeel van integriteit
- ❖ Openbaarheid is uitgangspunt
- ❖ Uitzondering: opleggen en opheffen van geheimhouding (artikelen 25, 55 en 86 Gemeentewet)
- ➢ Verduidelijking en vereenvoudiging
- ➢ Niet langer per gemeentelijk bestuursorgaan, maar één hoofdstuk (hoofdstuk VA Gemeentewet)
- ➢ Per 1 april 2023

Besloten vergadering

- Onderscheid:
  1) Besloten vergadering
  2) Opleggen geheimhouding
  3) Doorverstrekken van informatie
- Collegevergadering in beginsel niet openbaar (artikel 54 Gemeentewet)
- Raadsvergadering in beginsel openbaar + mogelijkheid achter gesloten deuren (artikel 23 Gemeentewet)
- Artikel 25 Gemeentewet ziet op geheimhouding informatie die in een besloten vergadering wordt behandeld

➢ Bepalingen worden voortaan gebundeld in nieuw artikel 23 Gemeentewet
➢ Omdraaien uitgangspunt: informatie in besloten vergadering is geheim, tenzij

Artikel 23

1 De vergadering van de raad wordt in het openbaar gehouden.

2 De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.

3 De raad beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.

4 Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist.

5 De raad maakt de besluitenlijst van zijn vergaderingen op de in de gemeente gebruikelijke wijze openbaar. De raad laat de openbaarmaking achterwege voor zover het aangelegenheden betreft ten aanzien waarvan op grond van artikel 25 geheimhouding is opgelegd of ten aanzien waarvan openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot vijfde en zesde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
4. Indien met gesloten deuren wordt vergaderd, geldt een verplichting tot geheimhouding omtrent informatie die in die vergadering ter kennis van de aanwezigen komt. De verplichting duurt voort, totdat de raad haar opheft.

Opleggen geheimhouding

- Twee componenten: uit eigen beweging en aan ander bestuursorgaan
- Per bestuursorgaan afzonderlijk geregeld

➢ Bundeling in artikel 87 Gemeentewet
➢ Toevoeging bevoegdheid burgemeester

Artikel 87

De raad, het college, de burgemeester en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V kunnen op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.

Doorverstrekken geheime informatie

- Artikelen 88 en 89 Gemeentewet
- Uitgangspunt: informatie mag niet met anderen worden gedeeld
- Raad heeft het laatste woord
- Mogelijkheid nadere regels
- Hoofdregel: geheimhouding duurt voort tot zelfde orgaan geheimhouding opheft
- Uitzonderingen: commissie die geheimhouding oplegt en informatie die met raad gedeeld is
- Loslaten bekrachtiging
- Informatie kan niet meer met één raadslid worden gedeeld
- Sancties: drie maanden geen toegang + strafbaarbepaling 272 Wetboek van Strafrecht

Doorverstrekken geheime informatie

akd benelux lawyers

Artikel 88

1. De raad kan informatie ten aanzien waarvan krachtens artikel 23, vierde lid, een verplichting tot geheimhouding geldt of hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan het college, de burgemeester, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
2. Het college kan informatie ten aanzien waarvan hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
3. De burgemeester kan informatie ten aanzien waarvan hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, het college, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
4. Een commissie als bedoeld in hoofdstuk V kan informatie ten aanzien waarvan zij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, het college, de burgemeester en de rekenkamer.
5. Indien het college of de burgemeester overeenkomstig het tweede of derde lid informatie verstrekt aan een commissie waarin leden van de raad zitting hebben, verstrekt het college of de burgemeester die informatie tevens aan de raad.
6. Indien het college, de burgemeester of een commissie overeenkomstig het tweede, derde of vierde lid informatie verstrekt aan de raad, kan de raad die informatie verstrekken aan anderen. De raad kan regels stellen over het verstrekken van informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding is opgelegd door het college, de burgemeester of een commissie en die tevens aan de raad is verstrekt.

Artikel 89

1. Een verplichting tot geheimhouding wordt vermeld op het stuk ten aanzien waarvan de geheimhouding geldt. Indien de geheimhouding geldt ten aanzien van informatie anders dan in schriftelijke vorm, wordt de verplichting op een passende wijze kenbaar gemaakt.
2. Een verplichting tot geheimhouding wordt in acht genomen door allen die van de informatie kennis dragen.
3. Een verplichting tot geheimhouding duurt voort totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd haar opheft. Indien de verplichting tot geheimhouding is opgelegd door een commissie, kan die verplichting tevens worden opgeheven door het orgaan dat de commissie heeft ingesteld.
4. Indien informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt aan de raad is verstrekt, duurt die verplichting in afwijking van het derde lid voort totdat de raad haar opheft.
5. Een lid van de raad of van een door de raad ingestelde commissie als bedoeld in hoofdstuk V dat in strijd handelt met het tweede lid kan bij besluit van de raad ten hoogste drie maanden worden uitgesloten van het ontvangen van informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt.

Actualisatie convenant

Nu: convenant actieve informatieverplichtig + convenant geheimhouding
Wens bestaat tot herziening, zie motie 20 apeil 2023 – unaniem aangenomen. Aandachtspunten:

- Informatievoorziening vanuit college is zoveel mogelijk toegesneden op de behoeften van de raad;
- De regio is niet langer een zwart gat voor de raad
- Wet bevorderen integriteit em functioneren decentraal bestuur
- Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen
- Het zijn nu lijvige documenten, kan het korter.

Op dit moment in oriënterende fase, ter voorbereiding van actualisatie.

Actualisatie convenant

1. Een of twee documenten?
2. Heet het convenant of protocol of regels
3. Opbouw meer transparent (1e gedachte):

Paragraaf 1: Actieve informatieplicht

Artikel 1 Algemene uitgangspunten:

Lid 1 Het college en elk collegelid afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording verschuldigd over het door het college gevoerde beleid

Lid 2 De burgemeester is aan de raad verantwoording verschuldigd over het door hem gevoerde beleid

Lid 3 De actieve informatieplicht strekt zich uit over alle raads- en collegebevoegdheden

Actualisatie convenant

Artikel 2 Actief informeren vooraf

1. Indien de uitoefening van de hiernavolgende bevoegdheden ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente heeft het college en elk collegelid de raad vooraf informatie over de uitoefening van de betreffende bevoegheid: bijvoorbeeld
a. privaatrechtelijke rechtshandelingen
b. rechtsgedingen te voeren
2. Indien sprake is van situatie zoals beschreven in artikel 2, eerste lid, neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Dit geldt in ieder geval maar niet uitsluitend in de volgende gevallen:
a. de aan- en verkoop van nroerende goederen groter dan € […] en meer.
b. Omvangrijke, meerjarige verplichtingen met aanmerkelijke risico's
c. Overige bijzondere contracten en bijzondere aanbestedingen.
3. Uitzondering bij spoed: dan zo spoedig mogelijk inlichtingen verschaffen
4. Besluit tot oprichting en deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen etc, ontwerpbesluit en wensen en bedenkingen

Actualisatie convenant

Artikel 3 Actief informeren achteraf

1. Het college en de burgemeester informeren de raad zo spoedig mogelijk en in ieder geval niet later dan een week nadat het college c.q. de burgemeester een beslissing heeft genomen dan wel kennis heeft genomen van informatie ten aanzien van onderwerpen die vallen binnen de hierna te noemen criteria:
a. Bestuurlijke complexiteit (ingrijpende besluitvorming, meerdere actoren, veel belangen, raakvlakken met andere beleidsvelden).
b. Consequenties na besluitvorming (wijziging bestaande beleidskaders, veel maatschappelijke aandacht, publiciteitsgevoelig, wijziging afgesproken planning)
c. Relevante gemeentelijke veranderingen (bestuurlijk, financieel en/of juridisch gebied).
d. Risico's na besluitvorming (politieke gevoeligheid, raakt integriteit, financiële belangen).
2. Jaarverslagen van verbonden partijen en subsidieontvangers van meer dan € [….] ter kennisname aanbieden aan de raad.

Actualisatie convenant

Artikel 4 Informatiemiddelen

Het college, elk collegelid afzonderlijk en de burgemeester kunnen de raad via de volgende informatiemiddelen actief informeren:

a. Raadsinformatiebrief
b. B&W besluitenlijst
c. Raadsvoorstellen
d. Terinzagelegging documenten bij griffie
e. […]
f. […]

Actualisatie convenant

Paragraaf 2: Passieve informatieplicht

Artikel 5 Passieve informatieplicht

Lid 1 Een lid van de raad kan het college, elk collegelid afzonderlijk of de burgemeester mondeling of schriftelijk vragen stellen of een verzoek om informatie indienen.

Lid 2 Het college, elk collegelid afzonderlijk en de burgemeester is verplicht om de door een of meer leden gevraagde informatie mondeling of schriftelijk te verstrekken aan de raad als geheel, tenzij dit in strijd is met het openbaar belang. Daarbij wordt vermeld op basis van welke uitzonderingsgrond uit artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid de informatie niet verstrekt kan worden.

- Paragraaf 3: Slotbepalingen

Vragen/afsluiting

Einde webinar

Contact: broozendaal@akd.nl
mbuitenhuis@akd.nl

